

DZIAŁALNOŚĆ GOSPODARCZA

DZIAŁALNOŚĆ GOSPODARCZA

Warunki podejmowania i wykonywania działalności gospodarczej przez osoby fizyczne na terenie Rzeczypospolitej Polskiej regulują przepisy ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej (Dz.U. z 2004 r Nr 173, poz.1807 z późn.zm.).

Definicja indywidualnej działalności

Zgodnie z ustawą o podatku dochodowym od osób fizycznych, indywidualna działalność gospodarcza to zarobkowa działalność wytwórcza, handlowa, budowlana, usługowa oraz poszukiwanie, rozpoznawanie i eksploatacja kopalni, a także działalność zawodowa wykonywana w sposób zorganizowany i ciągły.

Przedsiębiorca

Zgodnie z tą samą ustawą, przedsiębiorcą jest osoba fizyczna, osoba prawna, i jednostka organizacyjna nie będąca osobą prawną, której odrębna ustawa przyznaje zdolność prawną –wykonująca we własnym imieniu działalność gospodarczą. Za przedsiębiorców uznaje się także wspólników spółki cywilnej w zakresie wykonywanej przez nich działalności gospodarczej. Przepisów ustawy nie stosuje się do działalności wytwórczej w rolnictwie w zakresie upraw rolnych oraz chowu i hodowli zwierząt, ogrodnictwa, warzywnictwa, leśnictwa i rybactwa śródlądowego, a także wynajmowania przez rolników pokoi, sprzedaży posiłków domowych i świadczenia w gospodarstwach rolnych innych usług związanych z pobytem turystów.

Firmę można prowadzić w formie:

Indywidualnej działalności gospodarczej (firmy jednoosobowej)

Spółki osobowej:

- spółki cywilnej
- spółki jawnej
- spółki partnerskiej
- spółki komandytowej
- spółki komandytowo-akcyjnej

Spółki kapitałowej:

- spółki z ograniczoną odpowiedzialnością
- spółki akcyjnej

INDYWIDUALNA DZIAŁALNOŚĆ GOSPODARCZA

Jak rozpocząć własną działalność gospodarczą?

Pomysł, koncepcja - rodzaj planowanej działalności gospodarczej, dziedzina, w której chce się jako prywatny przedsiębiorca realizować

Forma organizacyjno-prawna - dokonanie wyboru pomiędzy działalnością prowadzoną jednoosobowo lub w formie spółki

Biznes plan - zawiera główne aspekty przedsięwzięcia tzn. co i kiedy zamierzasz robić i jakie są gwarancje powodzenia działania firmy. Można przygotować go samodzielnie lub skorzystać z pomocy oferowanej przez instytucje wspierające przedsiębiorczość

Źródła finansowania - wybór źródła finansowania: środki własne, wkłady wspólnika, pożyczka z banku, środki z Funduszu Pracy, środki z funduszy unijnych

Rejestracja – dokonanie formalności rejestracyjnych we właściwych urzędach, ewentualne uzyskanie potrzebnych zezwoleń

POMYSŁ– PKD (POLSKA KLASYFIKACJA DZIAŁALNOŚCI)

Jeżeli jest już pomysł i decyzja odnośnie przedmiotu działalności, przedmiot ten należy później zgłosić. W tym momencie bardzo ważne jest aby dokładnie sprecyzować przedmiot działalności poprzez określenie kategorii PKD. Oznacza to, że Twoja firma

będzie mogła zajmować się tylko takimi kategoriami, jakie zostały sprecyzowane. Wszystkie kategorie PKD dostępne są na stronie Głównego Urzędu Statystycznego: <http://www.stat.gov.pl>

KONCESJA

Koncesja jest niezbędna przy prowadzeniu niektórych działalności, m.in. handlu alkoholem. Aby upewnić się czy prowadzenie firmy wymaga posiadania koncesji, należy zajrzeć do Ustawy o Swobodzie Działalności Gospodarczej z 2 lipca 2004 roku. Wymagane mogą być także zezwolenie, licencja, wpis do rejestru działalności regulowanej lub zgoda. Czasami wymagane są odpowiednie uprawnienia zawodowe, dlatego warto zajrzeć także do poszczególnych ustaw związanych z daną branżą.

FORMY OPODATKOWANIA

- zasady ogólne
- ryczałt przychodów ewidencjonowanych
- kartę podatkową
- podatek dochodowy
- podatek od towarów i usług (VAT) <http://www.mf.gov.pl>

Dokładnie od 31 marca 2009 roku, w całej Polsce, została wprowadzona możliwość zarejestrowania działalności gospodarczej w tzw. „jednym okienku”. Oznacza to, że każdy, kto ma ochotę założyć własną firmę, składa jeden wniosek w Urzędzie Miasta zgodnym z miejscem swojego zamieszkania.

URZĄD MIASTA, URZĄD GMINY

Osoby fizyczne oraz wspólnicy spółek cywilnych muszą zacząć od złożenia zgłoszenia o wpis do ewidencji działalności gospodarczej. Zawierać ono musi:

- imię i nazwisko przedsiębiorcy
- nazwę firmy (nieobowiązkowo)
- nr ewidencyjny PESEL przedsiębiorcy
- adres zamieszkania przedsiębiorcy
- adres siedziby firmy
- rodzaj działalności określony zgodnie z symbolami Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD)
- miejsce/a wykonywania działalności
- datę rozpoczęcia działalności

Przy zgłoszeniu działalności gospodarczej należy przedstawić dokument tożsamości.

W przypadku prowadzenia działalności gospodarczej w formie spółki cywilnej, zgłoszenia do ewidencji dokonuje każdy ze wspólników z osobna. W tym przypadku, "Przedsiębiorcą" jest każdy ze wspólników spółki cywilnej z osobna - a nie spółka jako taka. *Potrzebne formularze: zgłoszenie do ewidencji*

FIRMOWE KONTO BANKOWE I PIECZĄTKA

Przy zakładaniu działalności gospodarczej na własny rachunek, należy pamiętać o obowiązku posiadania firmowego rachunku bankowego. Obowiązkowe jest nie tylko założenie konta firmowego, ale także powiadomienie odpowiednich organów o wszelkich zmianach dotyczących rachunku bankowego Twojego przedsiębiorstwa w terminie najdalej 14 dni od daty ich powstania.

Wybrać bank możesz dowolnie, zapoznaj się więc wcześniej dokładnie z poszczególnymi ofertami i załóż konto najodpowiedniejsze dla Ciebie.

Pieczątka firmowa jest natomiast niezbędna m.in. przy zakładaniu rachunku bankowego lub wystawianiu dokumentów sprzedaży. Wyrabiając pieczętkę firmową, samodzielnie określa się dane, które się na niej znajdują. Powinna ona jednak zawierać:

- oznaczenie firmy (imię i nazwisko osoby fizycznej oraz nazwę firmy)
- dane teleadresowe siedziby firmy
- numer NIP
- numer REGON

URZĄD SKARBOWY- WYBÓR FORMY OPODATKOWANIA

Wybrać też musisz formę opodatkowania:

- zasady ogólne
- ryczałt przychodów ewidencjonowanych
- kartę podatkową
- podatek dochodowy
- podatek od towarów i usług (VAT)

<http://www.smf.gov.pl>

ZAKŁAD UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH

Rozpoczynający działalność gospodarczą podlega obowiązkowym ubezpieczeniom:

- emerytalnemu
- rentowemu
- wypadkowemu
- zdrowotnemu
- dodatkowo opłacanie składki na Fundusz Pracy
- dobrowolne ubezpieczenie - ubezpieczenie chorobowe

Jeśli zatrudniasz pracowników, dodatkowo opłacasz:

- składki ZUS dla pracowników
- składki na Fundusz Pracy
- składki na Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych

Do ZUS musisz się zgłosić w ciągu 7 dni od dnia rozpoczęcia wykonywania działalności gospodarczej (daty rozpoczęcia działalności).

Formularze potrzebne do zgłoszenia firmy w ZUS:

- ZUS ZFA (zgłoszenie płatnika składek - osoby fizycznej) - zgłoszenie firmy
- ZUS ZPA (zgłoszenie płatnika składek - spółki cywilnej)
- ZUS ZUA (zgłoszenie do ubezpieczenia osoby ubezpieczonej) - dotyczy sytuacji, w której poza prowadzeniem firmy podatnik nie będzie uzyskiwał dochodów w inny sposób; dotyczy również wszystkich pracowników bez względu na to, czy uzyskują dochody w inny sposób, czy nie - ZUS ZZA (zgłoszenie do ubezpieczenia zdrowotnego) - dotyczy sytuacji, gdy poza prowadzeniem firmy przedsiębiorca uzyskuje dochody w inny sposób, np. wykonuje pracę, za którą otrzymuje płacę w wysokości minimalnego wynagrodzenia lub wyższą; można je uzyskać w oddziale ZUS. <http://www.zus.pl>

Potrzebne formularze: ZUS ZFA, ZUS ZPA, ZUS ZUA, ZUS ZZA

PAŃSTWOWA INSPEKCJA PRACY

Jeśli przedsiębiorca - pracodawca zatrudni pracownika lub pracowników, w ciągu 30 dni od daty zatrudnienia musi powiadomić na piśmie właściwego inspektora pracy Państwowej Inspekcji Pracy i właściwego państwowego inspektora sanitarnego o miejscu, rodzaju i zakresie prowadzonej działalności oraz liczbie pracowników.

Powinien także złożyć pisemną informację o środkach i procedurach przyjętych dla spełnienia wymagań wynikających z przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy dotyczących danej dziedziny działalności.

PRZEPISY BRANŻOWE

W zależności od rodzaju prowadzonej działalności musisz wziąć pod uwagę przepisy i uregulowania branżowe. Każda branża ma swoją specyfikę, jednak przy każdej z nich trzeba zwrócić szczególną uwagę na dopełnienie obowiązków wynikających:

- z przepisów BHP (Bezpieczeństwa i Higieny Pracy)
- z przepisów przeciwpożarowych
- z prawa ochrony środowiska
- z przepisów sanitarno – epidemiologicznych (głównie gdy będziesz miał do czynienia z żywnością lub wodą)

LISTA INSTYTUCJI WSPOMAGAJĄCYCH PRZEDSIĘBIORCZOŚĆ

Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości

Wspieranie rozwoju przedsiębiorczości jest zadaniem powołanej z dniem 1 stycznia 2001 roku Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości. Agencja działa na podstawie przepisów Ustawy z dnia 9 listopada 2000 roku o utworzeniu Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości (Dz.U. z 2000 r. Nr 109, poz. 1158 z późniejszymi zmianami). Do jej zadań należy:

- 1) świadczenie usług doradczych dla przedsiębiorców,
- 2) organizowanie szkoleń i seminariów,
- 3) organizowanie przedsięwzięć informacyjnych, promocyjnych, targowych i wystawienniczych w kraju i za granicą,
- 4) gromadzenie i udostępnianie informacji istotnych dla przedsiębiorców,
- 5) tworzenie baz danych zawierających informacje gospodarcze i zarządzanie nimi,
- 6) opracowywanie, wydawanie i rozpowszechnianie publikacji,
- 7) świadczenie usług eksperckich, w tym dla organów administracji rządowej i organów jednostek samorządu terytorialnego,
- 8) opracowywanie i udostępnianie analiz dotyczących zjawisk zachodzących w gospodarce,
- 9) dofinansowywanie:
  - działań określonych w pkt. 1- 6, prowadzonych przez inne podmioty,
  - udziału polskich przedsiębiorców w międzynarodowych imprezach promocyjnych, targowych i wystawienniczych, a także w międzynarodowych programach obejmujących badania naukowe oraz prace rozwojowe i wdrożeniowe.

Szczegółowe informacje o działalności PARP i ww. programach PHARE można uzyskać na stronach internetowych pod adresem: www.parp.gov.pl a pisemnie lub telefonicznie pod adresem: 02-017 Warszawa, Al. Jerozolimskie 125/127, e-mail: biuro@parp.gov.pl.

Ministerstwo Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej

Ministerstwo Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej pełni wiodącą rolę w kształtowaniu polityki rozwoju przedsiębiorczości w tym przede wszystkim małych i średnich przedsiębiorstw (MSP). Na stronie internetowej Ministerstwa zamieszczone są obszerne informacje zawierające: porady dla podejmujących działalność gospodarczą, przepisy prawne, opracowania i publikacje, informacje o źródłach pomocy merytorycznej i finansowej, informacje o zagranicznych programach i funduszach wspierających rozwój MSP.

Interesujące mogą być także informacje na temat wspierania eksportu.

Adres strony internetowej Ministerstwa Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej: www.mg.gov.pl.

Powiatowe Urzędy Pracy - Fundusz Pracy

Rozwój przedsiębiorczości może być dofinansowywany także z Funduszu Pracy. Środki Funduszu Pracy przeznaczają się między innymi na finansowanie:

- 1) pożyczek na podjęcie działalności gospodarczej lub rolniczej,
- 2) pożyczek dla pracodawców na zorganizowanie dodatkowych miejsc pracy,

3) pożyczek z Funduszu Pracy udzielanych w ramach "Programów Specjalnych".

Informacje o programach wsparcia realizowanych ze środków Funduszu Pracy udzielają powiatowe urzędy pracy.

Uregulowania prawne:

- Ustawa z 14 grudnia 1994 r. o zatrudnieniu i przeciwdziałaniu bezrobociu (Dz.U. 2003 r. Nr 58 poz 514).
- Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 24 marca 1995 r. w sprawie szczegółowych zasad udzielania pożyczek z Funduszu Pracy, wysokości stopy procentowej oraz warunków spłaty (Dz.U. z 1995 r. Nr 35, poz.174 z późniejszymi zmianami)).
- Rozporządzenie Rady Ministrów z 21 marca 1995r w sprawie szczegółowych zasad organizowania prac interwencyjnych i robót publicznych oraz przyznawania zaliczek i finansowania rzeczowych kosztów organizacji robót publicznych (Dz.U. z 1995 r. Nr 38, poz. 189).
- Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 10 grudnia 1998 r. w sprawie programów specjalnych przeciwdziałaniu bezrobociu (Dz.U. z 1998 r. Nr 156, poz. 1023, zm. Dz.U. z 2000 r. Nr 29, poz. 367).

Strona internetowa: www.pupbraniewo.pl

Krajowy Fundusz Poręczeń Kredytowych

Krajowy Fundusz Poręczeń Kredytowych (KFPK) powstał na mocy Ustawy z dnia 8 maja 1997 r. o poręczeniach i gwarancjach udzielanych przez Skarb Państwa oraz niektóre osoby prawne. Został utworzony ze środków Skarbu Państwa w roku 1994 jako Fundusz Poręczeń Kredytowych dla Małych i Średnich Przedsiębiorstw. Działalność rozpoczął w połowie 1995 roku. Funkcje koordynacyjną KFPK pełni Bank Gospodarstwa Krajowego. Działalność poręczycielska jest realizowana w oparciu o funkcjonujący system bankowy. Aktualnie BGK współpracuje z 43 bankami, dysponujących siecią 1701 placówek terenowych. Kredytobiorca może starać się o poręczenie za pośrednictwem banku współpracującego z BGK lub zwrócić się bezpośrednio do BGK z wnioskiem o zapewnienie udzielenia poręczenia, czyli promesy, a następnie ubiegać się o kredyt w dowolnym banku. Poręczeniem BGK ze środków KFPK może być objęty kredyt inwestycyjny oraz kredyt przeznaczony na zakup materiałów i surowców do produkcji, zaciągnięty w banku krajowym lub zagranicznym w złotych lub walucie obcej. O poręczenie mogą ubiegać się wszystkie podmioty gospodarcze działające na prawie polskim bez względu na skalę zatrudnienia i obrotów, przy czym jeden komponent systemowy tzw. poręczenia portfelowe, adresowany jest tylko dla MSP.

Fundusz może poręczać kredyty bankowe, ale nie może poręczać pożyczek udzielonych przez instytucje finansowe nie będące bankami, a więc różnego rodzaju fundusze, agencje itp. Poręczenia udzielane są na okres równy okresowi kredytowania powiększony o 1 miesiąc. Podstawowym zabezpieczeniem poręczenia jest weksel in blanco z deklaracją wekslową. Ponieważ BGK poręcza tylko część kredytu, kredytobiorca zobowiązany jest do ustanowienia zabezpieczenia pozostałej, nie poręczonej części kredytu zgodnie z wymogami banku kredytującego. Prowizja z tytułu udzielonego poręczenia pobierana jest przez BGK jednorazowo w wysokości 1,0 do 2,0% poręczonej kwoty w zależności od okresu poręczenia.

Poręczenie kredytów przez BGK ze środków KFPK można uzyskać trzema sposobami:

- w trybie zwykłym,
- w trybie uproszczonym,
- poprzez wpisanie kredytu do portfela kredytowego poręczonego przez BGK.

Bliższe informacje znajdują się na stronie internetowej BGK pod adresem www.bgk.com.pl.

Adres banku: Bank Gospodarstwa Krajowego Al. Jerozolimskie 7, 00-955 Warszawa, e-mail: bgk@bgk.com.pl.

Institucje lokalne wspomagające rozwój przedsiębiorczości

W układzie lokalnym został stworzony system instytucji aktywnie wspierających rozwój przedsiębiorczości do których należą: Ośrodki Wspierania Przedsiębiorczości, Inkubatory Przedsiębiorczości i Fundusze Rozwoju Przedsiębiorczości.

Ośrodki Wspierania Przedsiębiorczości są instytucjami szkoleniowo-doradczymi o zasięgu lokalnym lub regionalnym, które realizują intensywne programy szkolenia w dziedzinie tworzenia i prowadzenia małej firmy oraz udzielają indywidualnych konsultacji dotyczących różnych aspektów działalności gospodarczej, począwszy od opracowania biznes planu i analizy ekonomiczno-finansowej przedsięwzięcia, poprzez wybór formy prawnej firmy i czynności związanych z jej rejestracją, organizacją i zarządzaniem, aż po kwestie dotyczące zasad sporządzania umów, systemu podatkowego czy rachunkowości.

Ośrodki Wspierania Przedsiębiorczości gromadzą oraz udostępniają informacje bardzo przydatne w funkcjonowaniu firmy. Cenne dla przedsiębiorcy jest posiadanie wiedzy o możliwościach uzyskania kredytu dla małych firm, warunkach leasingu, zakupu maszyn i urządzeń, oceny poszczególnych rynków zbytu, czy umożliwieniu kontaktu z instytucjami promującymi przedsiębiorczość, a także potencjalnymi kooperantami.

Inkubatory Przedsiębiorczości wspomagają nowopowstałe firmy preferencyjną ofertą wynajmu powierzchni pod działalność oraz świadczą na ich rzecz usługi biurowe a także pomagają w nawiązywaniu wzajemnej współpracy również z przedsiębiorcami działającymi poza strukturami Inkubatorów.

Fundusze Rozwoju Przedsiębiorczości są to poza bankowe instytucje finansowe zapewniające kapitał na rozpoczęcie działalności gospodarczej, w postaci pożyczek udzielanych na preferencyjnych warunkach.

W zakresie rozwoju przedsiębiorczości ważną rolę spełniają również **izby rolnicze i izby gospodarcze** oraz ośrodki doradztwa rolniczego.

Osoby podejmujące decyzje o uruchomieniu działalności gospodarczej na własny rachunek powinny w pierwszej kolejności zwracać się o pomoc do ww. instytucji, położonych najbliżej ich miejsca zamieszkania. Serwis urzędów pracy w internecie, na którym podane są między innymi adresy instytucji związanych z rozwojem przedsiębiorczości znajduje się na stronie www.praca.gov.pl. Informacje o ośrodkach doradztwa rolniczego znajdują się na stronie Krajowego Centrum Doradztwa, Rozwoju Rolnictwa i Obszarów Wiejskich pod adresem www.cdr.gov.pl.

Źródła informacji na temat przepisów prawnych, procedur postępowania i wzorach dokumentów można znaleźć na stronach internetowych

<http://www.mg.gov.pl>- informacje na temat zakładania i prowadzenia własnej działalności gospodarczej, wsparcia finansowego i obowiązujących aktów prawnych
<http://www.mf.gov.pl> – informacje o aktach prawnych, wzorach dokumentów związanych z podatkami
<http://www.zus.pl>- ustawy, rozporządzenia, komunikaty omówione przez ekspertów, wzory dokumentów dla płatników składek ZUS
<http://www.stat.gov.pl> – Krajowy rejestr urzędowy podmiotów gospodarki narodowej, zawiera informacje o podmiotach i danych objętych rejestrem, wnioski, wzory zaświadczeń, PKD
<http://www.bip.ms.gov.pl> –przepisy, wzory dokumentów, procedury wpisu do Krajowego Rejestru Sądowego